

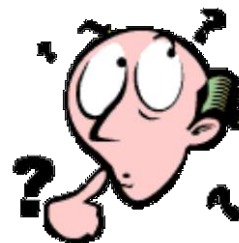

Poradnik UKD – projekt

Języki informacyjno-wyszukiwawcze w bazach bibliotek
Sulejówek, 14 listopada 2013 r.

Poradnik UKD

- Dla kogo jest przeznaczony?
- Jaki ma charakter?
- Jaka jest jego struktura oraz zawartość?
- Jak będzie prezentowany?

Poradnik UKD

- Będzie dostępny on-line na wiosnę 2014 r.
- Przeznaczony jest dla bibliotekarzy stosujących zapis pionowy UKD (wersja BN)
- Poradnik UKD jest przygotowywany w Pracowni UKD

Zapis pionowy UKD

- Do tej pory nie powstał poradnik UKD, który by prezentował zasady zapisu pionowego.
- Metoda zapisu pionowego UKD została wprowadzona w „Przewodniku Bibliograficznym” w 2011 roku.
- Informacje o zapisie pionowym na stronie BN/Dla bibliotekarzy/UKD

<http://www.bn.org.pl/dla-bibliotekarzy/ukd/aktualnosci-ukd>

Podręczniki UKD

Do tej pory bibliotekarze korzystali z podręczników:

- *Wprowadzenie do uniwersalnej klasyfikacji dziesiętnej* Olgierda Unguriana (Wyd. I, 1966 r.)
- *Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiętna* Barbary Sosińskiej-Kalaty (Wyd. I, 1993 r.)

Publikacje te prezentowały słownictwo i gramatykę UKD.

Tablice skrócone UKD

- W pracy bieżącej korzystano przede wszystkim ze wstępów do tablic UKD, szczególnie wstępów do tablic skróconych.

Poradnik UKD - źródła

W przygotowywaniu Poradnika wykorzystano wcześniej opracowane materiały metodyczne Pracowni UKD, m.in.:

- artykuły z czasopism,
- materiały z konferencji, warsztatów i szkoleń,
- materiały zamieszczane w witrynie BN, np. Biuletyny UKD, materiały ze spotkań Zespołu ds. UKD.

Rozkład materiału - rozdziały

- W rozdziale pierwszym zaprezentowano charakterystykę UKD oraz historię UKD w Polsce i na świecie.

1) Międzynarodowy charakter UKD

2) Zakres dziedzinowy nieograniczony

3) Hierarchia w drzewie klasyfikacyjnym

4) Notacja dziesiętna uniezależniająca język informacyjny od języków etnicznych

5) UKD jako klasyfikacja dokumentacyjna

6) UKD jako klasyfikacja półfasetowa

7) UKD jako klasyfikacja ujęciowa

Rozkład materiału - rozdziały

- W rozdziale pierwszym zaprezentowano charakterystykę UKD oraz historię UKD w Polsce i na świecie.

1895 r. *Paul Otlet i Henri La Fontaine – początek UKD*

1907 r. *UKD w Bibliotece Publicznej m. st. Warszawy*

1959-1972 r. *Pełne wydanie tablic UKD w języku polskim - FID 327*

1951 r. *Tablice skrócone wydane przez Bibliotekę Narodową*

1992 r. *Powołanie UDC Consortium (FID przekazuje prawa do UKD)*

Rozkład materiału - rozdziały

- W rozdziale drugim przedstawiono słownictwo i gramatykę UKD.

Gramatyka UKD jest częściowo pozycyjna. Wykładnikiem kategorii symbolu głównego i symboli pomocniczych w strukturze symboli rozwiniętych jest ich pozycja w tekście UKD. Określając jego temat zawsze trzeba w pierwszej kolejności wskazać dziedzinę, do której ten temat należy oraz główny przedmiot rozważań.

Rozkład materiału - rozdziały

- Rozdział trzeci prezentuje zasady ogólne zapisu pionowego oraz sposób prezentacji symboli w indeksie.

Wszystkie symbole UKD prezentowane w indeksie UKD są odzwierciedlone w kartotece wzorcowej. W indeksie prezentowane są symbole proste oraz w wybranych przypadkach symbole rozwinięte i złożone. Zgodnie z przyjętą metodą zarówno symbol prosty, np. 338.22, jak i rozwinięty, np. 338.22(438) można wyszukać w indeksie UKD.

Indeks UKD w SIERRA

Sierra · NATIONAL LIBRARY OF POLAND · Hys Jolanta - s

Plik Edycja Podgląd Idź Narzędzia Administracja Raporty Pomoc

sierra

FUNKCJA Katalog

Szukaj i UKD 338.22 Wyszukaj + Lokalny

Nowy Zobacz Edycja Skrócony Drukuj Za

AUTOR
TYTUI
ADRES WYD
ISRN/ISSN

Rezultaty

Zwiń Wybierz

#	Opis	# of Entries
45	+ 338.2	6
46	+ 338.2(438)	3
47	+ 338.22	79
48	+ 338.22(1-773)	10
49	+ 338.22(1-775)	1
50	+ 338.22(261.24-194.2)	4
51	+ 338.22(4-191.2-11)	24
52	+ 338.22(4-67)	2
53	+ 338.22(4)	12
54	+ 338.22(410)	2
55	+ 338.22(417)	1
56	+ 338.22(430)	11
57	+ 338.22(430.1)	1
58	+ 338.22(437.6)	2
59	+ 338.22(438)	258
60	+ 338.22(439)	1

Indeks UKD w OPAC

NATIONAL LIBRARY OF POLAND /CAŁA BAZA - Windows Internet Explorer provided by ZTI

http://alpha.bn.org.pl/search~S5*pol/?searchtype=j&searcharg=338.22&searchscope=5&sortdropdown= Live Search

Plik Edycja Widok Ulubione Narzędzia Pomoc

Ulubione VTL5 Chameleon iPortal OPAC WWW (2) Katalog elektroniczny UŚ i UE http--www.lib.uni.lodz.pl-ko... SOWA-WWW Biblioteka Głó...

NATIONAL LIBRARY OF POLAND /CAŁA BAZA Strona Bezpieczeństwo Narzędzia

L.p.	✓	UKD (1-50 z 54)	Rok	# 524 Znalezione
1	☐	338.22		78
2	☐	338.22(1-773)		10
3	☐	338.22(1-775)	2008	1
4	☐	338.22(261.24-194.2)		4
5	☐	338.22(4-191.2-11)		24
6	☐	338.22(4-67)		2
7	☐	338.22(4)		12
8	☐	338.22(410)		2
9	☐	338.22(417)	2010	1
10	☐	338.22(430)		11
11	☐	338.22(430.1)	2012	1

Autor/Tytuł

Wyszukiwanie

zaawansowane

**Bazy BN w systemie
MAK**

Bibliografia narodowa i
bibliografie specjalne

Katalogi centralne

Zbiory specjalne

Wspólna baza artykułów z
gazet i tygodników

**Multiwyszukiwarka baz
BN w systemie FIDKAR**

Wybrane bazy BN

Artykuły z czasopism

Dla czytelnika

Rozkład materiału - rozdziały

- W rozdziale czwartym omówiono kartotekę wzorcową UKD

<http://mak.bn.org.pl/cgi-bin/KHW/makwww.exe?BM=3>

Dostępna online od 2011 r.

Rozbudowywana na bieżąco w Pracowni UKD.

Kartoteka wzorcowa UKD

– statystyka 2012/2013

Miesiąc	Liczba dokumentów	Liczba wejść
Czerwiec 2012	11.163	35.263
Grudzień 2012	12.161	64.857
Listopad 2013	13.168	123.105

Rozkład materiału - rozdziały

- W kolejnych rozdziałach omówiono poddziały wspólne oraz działy główne 0/9 w zapisie pionowym.

Zakres dziedzinowy

W każdym rozdziale, prezentującym poddziały wspólne i działy główne, przedstawiony jest zakres dziedzinowy omawianego działu UKD, np.:

80 Ogólne zagadnienia językoznawstwa i literatury. Filologia

Klasyfikuje się tu zagadnienia odnoszące się do językoznawstwa i literatury, filologię oraz retorykę.

Klasyfikuje się tu opracowania dotyczące filologii w najszerszym znaczeniu, włącznie z badaniem tekstów literackich jako materiałów z zakresu historii kultury. Filologię w węższym znaczeniu (językoznawstwo, szczególnie historyczne) klasyfikuje się za pomocą symbolu 81.

Zakres dziedzinowy

Np.:

159.9 Psychologia: eksperymentalna, indywidualna, porównawcza, psychofizyka, psychoanaliza

Zagadnienia psychoanalizy jako terapii objęte są symbolem 615.851;
Psychologia społeczna 316.6, Psychologia zwierząt 591.51;
Psychofizjologia 612.8; Psychiatria, Psychopatologia 616.89,
Psychologia pracy 331.101:159.9 oraz Psychologia wychowawcza
37.015.3.

Sposób rozbudowy za pomocą poddziałów pomocniczych lub przez zestawienie za pomocą dwukropka

Np.:

81 Językoznawstwo. Języki

- Rozbudowa za pomocą poddziałów

W dziale 81 stosowane są następujące poddziały analityczne:

- I I/-26 znakujące kierunki i szkoły w językoznawstwie, jak również metodologię, charakterystyczne cechy języka,

‘01/’08 wskazujące pochodzenie i okresy rozwoju języka,

Zasady budowania symboli zgodnie z metodą zapisu pionowego

Np.:

34 Nauki prawne. Prawo

Zasady ogólne

- W dziale 34 stosuje się poddziały wspólne:
 - miejsca (I.../9...)
 - rasy, narodowości, grupy etnicznej (=...)
 - formy (0...)
 - z kreską -02; -04; -05.
- W dziale 34 nie stosuje się poddziałów wspólnych czasu "..."

Zasady szczegółowe (metoda zapisu pionowego stosowana w „Przewodniku Bibliograficznym”)

Zasady budowania symboli zgodnie z metodą zapisu pionowego

Np.:

34 Nauki prawne. Prawo

Zasady szczegółowe

- Symbol 34I stosowany jest dla zagadnień reprezentowanych w tablicach. Prezentowane są tu zagadnienia z zakresu prawa międzynarodowego publicznego i międzynarodowego prawa prywatnego.
- Pozostałe dziedziny prawa nie ujęte w dziale 34I klasyfikowane są z pomocą symboli właściwych dyscyplin prawa, np.:

Reklama - prawo międzynarodowe

346.54:659.I

Nie używaj

34I.22

346.54:659.I

Zasady budowania symboli zgodnie z metodą zapisu pionowego

Np.:

Programy komputerowe są grupowane ze względu na typ, który reprezentują.

- Stosowany jest symbol 004.42 oraz w drugim polu 080 symbol wskazujący na typ programu z działu 004, np.:

Programy do edycji tekstu; Word

004.42

004.4'232

Programy do tworzenia prezentacji multimedialnych; PowerPoint

004.42

004.4'27

Przykłady rozwiązań

- Przykłady symboli UKD dla przypadków najczęściej poszukiwanych, jak również trudnych do sklasyfikowania, np.:

339.7(4-67) Finanse Unii Europejskiej. Programy UE.
Programy i fundusze wspólnotowe

Np.:

Rolnictwo - programy i fundusze wspólnotowe – Polska

338.43(438)

339.7(4-67)

Przykłady rozwiązań

94(569.4-076) Historia terytoriów spornych Izraela i Palestyny. Strefa Gazy. Zachodni brzeg Jordanu

Konflikt palestyńsko-izraelski

94(569.4-076)"19"

94(569.4-076)"20"

(569.4-076) Disputed territories associated with Palestina and Israel: Gaza Strip, West Bank of the Jordan (MRF)

Praca bieżąca klasyfikatora

Użytkownik UKD w Polsce korzysta obecnie:

- z tablic skróconych UKD,
- z tablic pełnych UKD,
- kartotek wzorcowych UKD,
- katalogów bibliotek,
- Biuletynów UKD,
- UDC Summary.

Tablice skrócone UKD

- *Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiętna: publikacja nr UDC-P058 autoryzowana przez Konsorcjum UKD nr licencji UDC-2005/06. Wydanie skrócone dla bieżącej bibliografii narodowej i bibliotek publicznych*

-zbiór **6.837** symboli UKD

-wersja drukowana i płyta CD

Tablice skrócone UKD

- W Pracowni UKD rozpoczęto prace mające na celu przygotowanie kolejnego wydania tablic skróconych UKD (zbiór analizowany i podlegający selekcji pochodzi z udostępnionego w ramach licencji na prace przed publikacją pliku wzorcowego).
- Wydanie tablic skróconych jest przewidywane na 2016 r.
- Biblioteka Narodowa zakupiła licencję [Universal Decimal Classification MRF Licence Agreement for pre-publication work](#) na lata 2012-2014.

Biuletyny UKD

Biuletyn Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej jest dwumiesięcznikiem redagowanym przez pracowników Pracowni Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej, wydawanym w wersji elektronicznej.

<http://www.bn.org.pl/dla-bibliotekarzy/ukd/biuletyn-ukd>

Biuletyn UKD

[Aktualności UKD](#)[Kartoteka UKD](#)[Zapis pionowy UKD](#)[Biuletyn UKD](#)[Materiały warsztatowe](#)[Archiwum UKD](#)[Tablice skrócone UKD](#)[Historia UKD](#)[Linki](#)[Kontakt](#)

2013

- [Nr 1 \(31\). Dział 2 Religia. Teologia](#)
- [Nr 2 \(32\). Poddziały wspólne formy](#)
- [Nr 3 \(33\). Kartoteka wzorcowa - pole 761](#)
- [Nr 4\(34\). Hasła indeksowe w kartotece UKD - Dział 2 Religia. Teologia](#)

2012

- [Nr 1 \(25\). Marketing](#)
- [Nr 2 \(26\). Literatura dziecięca. Pieśni i piosenki](#)
- [Nr 3 \(27\). Unia Europejska](#)
- [Nr 4 \(28\). Dział 61 Medycyna](#)
- [Nr 5 \(29\). Dział 34 Prawo; Dział 351 Działalność organów administracji; Dział 336.22 Podatki. Opłaty](#)
- [Nr 6 \(30\). Poddział rasy, narodowości i grupy etnicznej](#)

2011

- [Nr 1 \(19\). Zapis pionowy UKD w Przewodniku Bibliograficznym](#)
- [Nr 2 \(20\). Hasła indeksowe w kartotece UKD](#)
- [Nr 3 \(21\). Dział 004.42 Programy komputerowe](#)
- [Nr 4 \(22\). Dział 004 Informatyka i technika komputerowa](#)
- [Nr 5 \(23\). Hasła indeksowe w kartotece UKD - dział 7 Sztuka](#)
- [Nr 6 \(24\). Dział 94 Historia](#)

Biuletyn UKD

Biuletyn Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej jest dwumiesięcznikiem redagowanym przez pracowników Pracowni Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej, wydawanym w wersji elektronicznej.

UDC Summary

Universal Decimal Classification Summary
(pierwszy w historii UKD schemat symboli UKD w wolnym
dostępie dla użytkowników Internetu)

<http://www.udcc.org/udcsummary/php/index.php>

- zbiór 2.600 symboli z odpowiednikami słownymi
- prezentowany online
- przygotowany obecnie w 51 językach, w tym w języku polskim

Universal Decimal Classification

summary

51 lang

Polish (Polski)

[START](#) [ZNAKI](#) [PODDZIAŁY POMOCNICZE](#) [0](#) [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#)
[PORADNIK](#) [INDEKS ABC](#) [EKSPORT](#) [MAPOWANIE](#) [TŁUMACZ](#)
[rozwiń wszystkie](#) | [zwiń wszystkie](#)

5 MATEMATYKA. NAUKI PRZYRODNICZE

[502/504](#) Nauka o środowisku. Zachowanie zasobów naturalnych. Ochrona

[51](#) Matematyka

[510](#) Podstawy i ogólne zasady matematyki

[511](#) Teoria liczb

[512](#) Algebra

[514](#) Geometria

[514.7](#) Geometria różniczkowa. Algebraiczne i analityczne metody

[515.1](#) Topologia

[517](#) Analiza matematyczna

[517.9](#) Równania różniczkowe. Równania całkowe. Inne równania

[519.1](#) Kombinatoryka. Teoria grafów

[519.2](#) Rachunek prawdopodobieństwa. Statystyka matematyczna

[519.6](#) Matematyka obliczeniowa. Analiza numeryczna

[519.7](#) Cybernetyka matematyczna

[519.8](#) Badania operacyjne

[52](#) Astronomia. Astrofizyka. Badania kosmiczne. Geodezja

[520](#) Instrumenty i techniki w astronomii

[521](#) Astronomia teoretyczna. Mechanika nieba

[523](#) Układ Słoneczny

[524](#) Gwiazdy. Układy gwiazd. Wszechświat

[528](#) Geodezja. Miernictwo. Fotogrametria. Kartografia

[53](#) Fizyka

5 MATEMATYKA. NAUKI PRZYRODNICZE

52 Astronomia. Astrofizyka. Badania kosmiczne. Geodezja

520 Instrumenty i techniki w astronomii

[681.7](#) ⇔ Instrumenty optyczne

521 Astronomia teoretyczna. Mechanika nieba

521.9 Astrometria. Astronomia sferyczna

Zawiera: Efemerydy

523 Układ Słoneczny

523.3 Układ Ziemia-Księżyc
Zawiera: Ziemia. Księżyc

523.4 Planety i ich satelity. Planetologia

523.6 Materia międzyplanetarna. Komety. Meteory. Meteoryty

[552.6](#) ⇔ Meteoryty

Navigation bar of the web browser showing the address <http://udcdata.info/25403> and various icons (back, forward, home, search, etc.). Below the address bar, there are tabs for "Udubione", "VTLS Chameleon iPortal", "OPAC WWW (2)", "Katalog elektroniczny UŚ i UE", "http--www.lib.uni.lodz.pl-ko...", and "SOWA-WWW Biblioteka Głó...". A search bar labeled "UDC Summary Data" is also visible.

UDC Summary Linked Data

English

URI	http://udcdata.info/025403
Notation	5
Caption	MATHEMATICS. NATURAL SCIENCES
Scope Note	Class here generalities about the pure sciences and the exact or mathematical sciences (including astronomy, mechanics and mathematical physics)
Examples	5(091) History of natural sciences
Broader class	---- MAIN TABLES
Narrower classes	502/504 Environmental science. Conservation of natural resources. Threats to the environment and protection against them 51 Mathematics 52 Astronomy. Astrophysics. Space research. Geodesy 53 Physics 54 Chemistry. Crystallography. Mineralogy 55 Earth Sciences. Geological sciences 56 Palaeontology 57 Biological sciences in general 58 Botany 59 Zoology

The UDC Summary (UDCS) provides a selection of around 2,400 classes from the whole scheme which comprises more than 69,000 entries. Please send questions and suggestions to udcs@udcc.org

UDC
CONSORTIUM

The data provided in this Summary is released under the [Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 license](#) [more]

Poradnik UKD - sposób prezentacji

Będzie prezentowany w Internecie, na stronie

<http://www.bn.org.pl/>

Prezentacja w Internecie zapewni

- szeroki dostęp do metody tworzenia zapisu pionowego,
- szeroki dostęp do aktualnych danych.

Poradnik UKD - sposób prezentacji

- Stosowanie hiperłączy

Np.:

W rozdziale o zapisie pionowym odesłanie do informacji na stronie BN/UKD

<http://www.bn.org.pl/dla-bibliotekarzy/ukd/zapis-pionowy-ukd>

W rozdziale o kartotece wzorcowej UKD odesłanie do czeskiej kartoteki wzorcowej

<http://aleph.nkp.cz/F>

Poradnik UKD - sposób prezentacji

- Przekierowania na stronę BN/UKD, w tym szczególnie odwołania do Biuletynów UKD

Np.:

Decyzje szczegółowe dotyczące zagadnień z działu 61 Medycyna znajdują się w Biuletynie UKD nr 4/2012

<http://www.bn.org.pl/dla-bibliotekarzy/ukd/biuletyn-ukd>

Dziękuję za uwagę!

a.marsula@bn.org.pl

Prezentacja została przygotowana za zgodą i na podstawie materiałów Jolanty Hys i Joanny Kwiatkowskiej z Pracowni UKD w Bibliotece Narodowej